

עוצי השרה

מבית מכון - 'מרגניתא דרבי מאיר'

להוצאת תורות רבוה"ק לבית דראהביטש - סטרעליסק - סטריא

• פרשת בחקתי [בחז"ל בהר] תשפ"ב • גליון ל"ג •

שרה הנוטה

כאשר עובד האדם את בוראו מתוך פנימיות זוכה לברכות רוחניות,
ואם לאו, הרי הוא זוכה לברכות גשמיות בלבד

אברהם אבינו ע"ה לא היה צריך סעד לתומכו, דבוודאי היה צריך את עזרתו ית' להתגבר על יצרו אך לא היה צריך סעד 'לתומכו' היינו שהתמיכה היא לאורך כל הדרך.

וזהו כענין שאמרו בקניני בהמה, 'מכה במקלו והיא רצה לפניו', היינו שעל ידי מכה אחת היא רצה לפני הבעלים ואינה צריכה לילך אחריו על מנת שיכוון אותה בכל רגע, וכן אברהם אבינו ע"ה נאמר בו "האלקים אשר התהלכתי לפניו" היינו לפניו שלא היה צריך כביכול בכל עת להסתכל לאיזה צד לפנות, רק ידע הדרך אשר ילך בה.

והנה נאמר "משכינו אחריו נרוצה" ולכאורה כיון שאנחנו חפצים לרוץ אחריו ית' למה צריך למשוך אותנו, רק הענין הוא כי הריצה מורה על התלהבות בעבודת השי"ת ומורה על עבודה מאהבה, וזה אפשר לכל אחד לעשות רק אחר שיהיה לו סעד לתומכו מתחילה, כי אלמלא הקב"ה עוזרו וכו', אבל אחר העזרה יכול לעלות לדרגות ולעבוד את בוראו מאהבה בכוחות עצמו, ועל זה כבר אינו צריך סעד לתומכו, וזהו מה שאנו מבקשים "משכני אחריו" היינו שיהיה לנו סעד לתומכו בתחילת הדרך, ואחר כך לדרגות של אהבת השי"ת זה 'נרוצה' מעצמינו.

ועל פי זה יאמר דבכתוב נאמר "אם בחקתי תלכו" היינו שאינו עושה יותר מן פשטות קיום המצוות, רק הולך בדרכי התורה, כי מי שמתרומם יותר זה הנקרא 'רץ', וכן נראה בהמשך הכתוב שהוסיף 'ואת מצותי תשמרו' היינו שאינו אלא שומר המצוות לבד, אזי מובטח לו דברים גשמיים, כי הוא מגשם את מטרת התורה והמצוות כאילו הם חוקי העולם הזה, אבל זה הרץ בדרכי הבורא ר"ל שעובד ד' מאהבה, הרי הוא מרומם את מהות התורה והמצוות ומעלה אותה לדרגת רוחנית של התעלות והתרוממות, הרי הוא ראוי לקבל שפע רוחני מידה כנגד מידה, ועל זה אמר בכתוב {דברים י"א כ"ו - כ"ז} "ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקלה, את הברכה אשר תשמעו אל מצות ד' אלקיכם אשר אנכי מצוה אתכם היום" וכו', היינו כי הברכה האמיתית בתורה והמצוות הוא רק באופן 'אשר תשמעו אל מצות ד' אלקיכם' היינו כאדם המקשיב לתוכן הפנימי של המצוות, להבין ולהתבונן מה כוונתם, להתחבר להבורא ית' ולעבודו מאהבה וקרבת אלקים.

{ליקוטי 'מאור ישראל' מרבינו מהר"י ז"ע}

אם בחקתי תלכו ואת מצותי תשמרו ועשייתם אתם, ונתתי גשמיכם בעתם ונתנה הארץ יכולה ועץ השדה יתן פריו וכו' {ויקרא כ"ו ג' - ד'}

ויש להתבונן בדבר מה שהבטיחה תורה הבטחות גשמיות על קיום התורה והמצוות, ויותר היה ראוי כי המקיים את התורה הק' שהיא תורה רוחנית ליתן לו על זה שכר רוחני, שהוא חיי נצח לעולם הבא.

ויתבאר בהקדים הכתוב "משכינו אחריו נרוצה הביאני המלך חדריו" וכו', והכל מקשים בזה, כיון שאנו רוצים לרוץ א"כ למשיכה זו מה היא עושה, שהרי מי שרוצה לילך אחר בעליו אין צריך בעליו להכותו.

רק הענין כי הנה נאמר בכתוב "את האלקים התהלך נח" ואמרו רבותינו ז"ל כי אצל אברהם אבינו ע"ה נאמר "האלקים אשר התהלכתי לפניו", כי אברהם אבינו ע"ה לא היה צריך סעד לתומכו, ונח היה צריך סעד לתומכו, וצריך להבין הדבר, האין אברהם אבינו ע"ה לא היה צריך סעד לתומכו, והרי אמרו רבותינו ז"ל "בכל יום ויום יצרו של אדם מתגבר עליו ואלמלא הקדוש ברוך הוא עוזרו אינו יכול לו", ואף כי אברהם אבינו ע"ה היה גדול עד מאד בדרגותיו, ובוודאי זכה לבוא למדרגת דוד המלך ע"ה שנאמר בו "וליבי חלל בקרבי" ודרשו רבותינו ז"ל "שהרגו ליצר הרע" וכו', מכל מקום הרי בוודאי גם להם היה דרגה אחרת של יצר הרע, כי כל העבודה של זה העולם הוא במלחמת היצר, ולא יתכן שלא יהיה יצר הרע כלל, רק היא עבודה מיוחדת השמורה לצדיקים, לעבוד את השי"ת עם היצר הרע עצמו, על כל פנים הרי אמרו "כל הגדול מחבירו יצרו גדול הימנו" וא"כ גם לאותם ענקי הרוח היה יצר שהיו צריכים להילחם בו, והאין לא היה צריך סעד לתומכו נגד היצר.

אך יתבאר כי באמת בוודאי כל אחד ואחד מחויב לעזרתו ית' על מנת לעמוד נגד היצר הרע, אבל יש את העזרה והסיוע הראשון, ויש אחר שצריך עזרה וסיוע בעל רגע ורגע, ומשל למה הדבר דומה, לאדם שיש לו בהמה ורוצה שתצא לדרך, אם הבהמה היא יודעת את דרך בעליה, הרי די לו ליתן לה מכה אחת על מנת שתתחיל לילך, ואזי היא הולכת בדרך שבעליה רוצים בה, אמנם אם אינה יודעת הדרך, הרי הוא חייב להיות עמה כל הדרך על מנת שלא תפנה ימין ושמאל, וכדמיון זה כי יש לבעבודת השי"ת שנח היה צריך סעד לתומכו היינו בכל הליכותיו שלא יסטה ימין ושמאל, ולעומת כן

לז"נ קקש"ת רבינו רבי ישראל בן קקש"ת רבינו רבי מאיר סג"ל לנדא מדראהביטש זצוק"ל

עצי הקטר

הליכות ומנהגים – שבת [ה']

לד. לא הריחו בשמים קודם הקידוש [ורבינו מהר"ם היה אחוז בשמים למוקצה, ועובדא דהוה הכא הוה בעת אשר שבת אדמו"ר הרה"צ רבי שלום אייכנשטיין זצוק"ל מזידיטשוב צפת, וביקש מרבינו זצוק"ל להריח בשמים ורבינו לא הסכים לאחוז בידו, רק הורה לו היכן הוא נמצא שיקח הוא לבדו, כי אחזו למוקצה].

לה. הושיטו הכוס ונוטלו בשבת ידיו, ואחר כך מעבירים הכוס ליד ימין, ומניחים אותו על חלק מכף ידו וחלק מאצבעותיו, ויהיו פרקי אצבעותיו עוטרים הכוס סביב, ואומרים כל הקידוש בעמידה.

לו. מתחילים בלחש "וירא אלקים את כל אשר עשה והנה טוב מאד, ויהיה ערב ויהי בקר" ואחר כך ממשיכים בקול רם "יום השישי" וכו'.

לז. קודם שמתחילים הקידוש נותן עיניו בכוס, ואחר כך בנרות, וכשאומרים "בורא פרי הגפן" היו רבותינו ז"ל מסתכלים שוב בכוס ובנרות.

לח. אומרים "סברי מרגן ורבנן ורבותי".

לט. אחרי הקידוש החליפו הקאפט"ן של התפלה לבעקטישע, ורבותינו ז"ל היו מתירין החגורה של הבעקטישע קודם הסעודה [ע"פ מה דאיתא בשבת ט' ע"ב "מאימתי התחלת אכילה רב אמר משיטול ידיו ור' חנינא אמר משיטיר חגורה ולא פליגי הא לן והא להו, ובתוס' שם כתב וז"ל הא לן והא לאו. פי' בקונטרס בני בבל היו חוגרים עצמם בחוץ וכ"מ בסמוך מדקאמר הני חברין בבלאי למ"ד תפלת ערבית רשות מכי שרא המייניה לא מטרחינן ליה ורבי חנינא שהיה בא"י היה אומר לתלמידיו שהיו מבבל ורב שהיה מבבל אומר לתלמידיו שהיו מא"י לפי שדרכן היה להתרחק שלא היו יכולין לעסוק כל כך בביתם וקשה דפרק כיצד מברכין (שם דף מד). בסופו קאמר רב חסדא אמר על הארץ ועל פירותיה ור' יוחנן אמר על הארץ ועל הפירות ואמר התם לא פליגי הא לן והא להו מתקיף לה רב נחמן ארב חסדא אינהו אכלי ואנן מברכינן ומאי פריך לימא רב חסדא אומר לתלמידיו שהיו מארץ ישראל וי"ל דקים ליה שבאותה שעה לא היו לפניו תלמידים מארץ ישראל].

מז. קודם ברכת המוציא מסמנים את החלה הימנית בסכין, והחלה הימנית היתה מונחת על גבי החלה השמאלית [בין כליל שבת קודש ובין ביום], ואחר כך מרימם מעט ומברך.

מא. בשעת ברכת המוציא כשאומרים שם הוי"ה ברוך הוא מגביהים החלות יותר מעט, ובשעה שאומרים 'המוציא' מאריכים מעט באות ה"א.

מב. אחר שטעם מן החלה, התכו שוב לבני ביתו ונתנם להם, ואחר כך חילקו לכל שאר המסובים על השלחן, ואין נותנים ביד רק מניחים על השלחן.

מעט צרי

עובדות ומעשיות

בזיון תחת בזיון

אם בחקתי תלכו {ויקרא כ"ו ג'}.
מעשה ברבינו חיים בן עטר זצוק"ל ה"אור החיים" הקדוש, שהיה מנהגו לקנות מידי שבוע עגל משובח ולשחטו, כדי לחלקו בערב שבת קודש לתלמידי חכמים עניים, אשר אין ידם משגת לקנות בשר לכבוד שבת, ובכך היה משמחם לקיים מצות "וקראת לשבת עונג" בבשר ויין משובח.

באחת השבועות פרצה מגיפה בכל עדרי הבקר, ובשל כך כל הבהמות שהובאו לשחיטה נטרפו, פרט לעגל שקנה ה"אור החיים הקדוש", נמצא כל העיר חסרה בשר פרט לביתו של ר' חיים בן עטר. הבשורה עשתה לה כנפיים ואל ביתו של הצדיק הגיע אחד מעשרי העיר, בבקשה לקבל חתיכת בשר הראויה להתכבד עבור תמורה הגונה. אך הצדיק עמד בשלו: "מצטער, אך ממנהגי איני זע ונע, את הבשר נוהג אני לחלקו צדקה למשפחת ת"ח ולומדי התורה של העיירה ואין בדעתי לשנות בכך ויהי מה ואפילו עבור כל תמורה, לא אפחית ואקפא את חלקם של בני התורה", משראה העשיר את היהודי העני לבוש בלויי סחבות מקבל מנת בשר, נצבט ליבו בקרבו ואמר "איך יעלה על הדעת לחשוב, כי בביתי שלי לא יעלה בשר לשולחן השבת, ואילו יהודי ערוב לבוש בלויי סחבות יתענג על מנת בשר בשבת?!"

האור החיים הק' שמע את דברי הבזיון, אך בשביל לא לעורר ריב ומדון העלים עין והשיח דעתו מהעניין, בינתיים יצאו השניים מעל פניו כשזה לא מרצה וזה פגוע עד נפש.

עם לילה, עת עלה רבינו חיים בן עטר על יצועו ונורדם, חלם חלום ובחלומו גילו לו משמים כי גזירה נגזרה עליו והוא צריך לצאת למסע גלות למשך שנה, כיוון ששמע את עלבוננו של העני הצדיק ותלמיד חכם ולא מחה בידי העשיר ושתק. ובגלות זו שיקבל עליו יכפר עוונו.

ר' חיים בן עטר קיבל עליו את הדין באמונה שלמה ובשמחה, על מנת לתקן את המעוות וללא הרהור או פקפוק, וכבר בשבוע שלאחריו יצא למסע גלות עם כל המשתמע מכך, אין ללון שני לילות בעיר אחת, ואף אין לבקש מתת יד אדם אלא אם כן ינדבוהו אנשים מליבם. כך קרה שבמסעו לגלות עברו עליו ימים קשים מאוד אשר הוצרך לנדוד מעיר לעיר בחרפת רעב ובחוסר כל, אך קיבל עליו את הדין באהבה על מנת לכפר על חטאו.

באחד הנידודים ישב לו רבי חיים תחת אילן באמצע הדרך לנוח ולפוש קמעה מעמל הדרך. אותו שבוע ערב פרשת בחוקותי היה, ותוך כדי מנוחתו זכה שנתגלו לפניו ארבעים ושתיים פירושים לפסוק: "אם בחוקותי תלכו", מ"ב הפירושים הידועים של ה"אור החיים" על מילים אלו.

למחרת, הגיע אל העיר הסמוכה, אחד מנכבדי העיר הזמינו לסעוד אצלו סעודת השבת, בתום הסעודה ביקש המארח מאורחו הסמוי שיאות לבוא עימו אל המרא דאתרא לשמוע ממנו חידושי תורה שמתגלים לו ממתיבתא דרקייעא.

ישבו להם האורח לצד מארחו בין הבאים לשמוע את דברי הרב המרא דאתרא, בדרכתו השבועית הזו באר הרב י"ד פירושים על הפסוק "אם בחוקותי תלכו" ובסופם ציין כי פירושים אלו נאמרו במתיבתא דרקייעא ע"י רבי חיים בן עטר.

כשמע זאת ר' חיים בן עטר העיר ואמר: "חיים בן עטר" והשמיט את המילה "רבי". מזועזעים והמומים הרב ותלמידיו מתגובתו המשונה והחצופה של ההלך העני, נתנו בו מבט חמור סבר, שכן נתפרסם שמו וגדולתו של ר' חיים ברכים.

למחרת בבוקר אחרי סעודת השבת, שוב דרש המרא דאתרא את דרשתו, ובא הביא עוד י"ד פירושים נפלאים על הפסוק "אם בחוקותי תלכו" אשר נאמרו במתיבתא דרקייעא ע"י רבי חיים בן עטר. ושוב כשמע זאת ר' חיים בן עטר, העיר ואמר: "חיים בן עטר" בביטול, והשמיט את המילה "רבי".

וכמעשהו בראשונה ובשניה כך מעשהו בשלישית בעת רעוא דרעוין, הטעים המרא דאתרא י"ד פירושים אחרונים על "אם בחוקותי תלכו" שהתגלו במתיבתא דרקייעא ע"י ר' חיים בן עטר בעל ה"אור החיים" הקדוש, ובזאת הסתכמו מ"ב פירושים על בחוקותי, וגם כאן הרים רבינו חיים קולו ואמר 'חיים בן עטר', הפעם לא הסתפקן באזרה גרידא, עת יצאה השבת הקדושה, הוצא האורח ונכלא בחדר הקהל כדי להטיל עליו חרם ונידוי של המזלזל בכבוד התורה והצדיקים.

קהל המסובים סיים את ברכת המזון ותפילת ערבית, ועימה החלו נושבות רוחות וסופות אשר חישובו לשבר סלעים ולעוקר הרים וכאלו עמד העולם כולו להחרב. הרב המרא דאתרא מיהר לעשות שאלת חלום בה ידיעוהו מן השמים על התופעה המוזרה. מיד הודיעוהו מן השמים כי שרו של גיהנום זועם וכועס ומשתולל בעולם, וכל זאת מאחר ור' חיים בן עטר כלוא ואינו יכול להבדיל על הכוס, ומשום כן נמנע משר של גיהנום לפתוח את פתח הגיהנום.

אז הבין הרב את אשר נעשה עם הצדיק ה"אור החיים הקדוש", אשר הוא בעצמו היה האורח המזוה שזלזל בכבוד האור החיים. הוציאו הרב מיד מכלאו, ביקש את שלחיתו ופייסו וכיבדו בכבוד הראוי לו, ומיד כשהבדיל על הכוס נהה הסעודה ושקטה. אז התגלו לר' חיים בן עטר מן השמים ובישרוהו, כי בעלבוננו שספג בשבת זו כיפר על חטאו, ויכול לשוב מגלותו לעירו ולביתו, ולהמשיך בהרצת התורה ברכים.

עשה לך שרף

מדוע לא מתאחדים השבת עם בני חו"ל בקריאת התורה?

אמנם האור זרוע ח"ב סי' מ"ה וכן נקט בשו"ת חתם סופר חאו"ח סי' קס"ט, שם משמע שהתקנה היתה לקרוא את כל התורה בכל שנה ולא דוקא לקרוא פרשה מסוימת בשבת זו ופרשה אחרת בשבת זו וכן הוא בקיצור תשובות הרא"ש המחודשות (נדפסו בסו"ס חיים שאל להחיד"א תחת השם 'חזוה התנופה' סנ"ד), והיינו שהשתא למנהגינו לקרות הפרשיות בכל שנה אין בזה סדר איך יחלקם.

אמנם למעשה נקט החת"ס וכן הכריע בשו"ת מים רבים סי' ח', דלמעשה אחר שנהגו ישראל בסדר הפרשיות המקובל לנו בחלוקתם זו, הוי עליהו כחובה, ועל כן אי אפשר לשנות סדר הפרשיות.

ולפי"ז כתבו פשוט שאין לחבר פרשיות בכדי, אף שנגררים בני חוץ לארץ אחר בני ארץ ישראל, כיון שאין הכרח לחברם הרי שהסדר הפשוט של הפרשיות הוא המכריע, והלכך אין מחברין פרשה אחרת, ורק בשנה שגם בני ארץ ישראל מחברים פרשיות או שיש צורך גדול אזי בני חוץ לארץ מקדימין לחבר הפרשה יחד עמנו, כי כיון שמחברים פרשיות בשנה זו א"כ גם בני חו"ל ינהגו כן, אבל בשנה זו שאין בני א"י מחברין פרשיות כלל, על כן אנו דוחין החיבור ושינוי מסדר הפרשיות עד לבסוף לפרשת 'מטות מסעי' שהם הפרשות האחרונות שאפשר לחבר בהם.

ובשו"ת מהרי"ט כתב בזה דבר נפלא, אשר כל שאנו יכולים למשוך החיבור אנו מושכין, להראות שארת ישראל היא הגבירה, וחזק לארץ היא השפחה, ויאה לבני השפחה להיגרר אחר בני הגבירה.

השנה חל יום שביעי של פסח ביום שישי בשבת, למחרתו ביום שבת קודש קראו בני ארץ ישראל פרשת אחרי, לעומת זאת בני חוץ לארץ היושבים בארצות הגולה, להם ישנו ב' ימים טובים משום ספיקא דיומא, הרי שיום שבת קודש היה יום אחרון של פסח, וממילא תחת קריאת פר' אחרי קראו את הקריאה של חג, כאשר את קריאת פר' אחרי קראו שבת אחר כך בה קראו בני ארץ ישראל קריאת פר' קדושים, וכן מאז ועד עתה אנו מקדימים את בני חוץ לארץ פרשה אחת, עד שלהי חומש במדבר, בפרשת מסעי שיקראו בני ארץ ישראל, הרי שאז יקראו בני חוץ לארץ שני פרשות גם יחד, פרשת מטות ופרשת מסעי, ומכאן ואילך יאחזו יחד עם בני ארץ ישראל בחומש דברים.

אך צריך להתבונן בדבר, מדוע אין מחברים בין בני א"י לחו"ל עוד מקודם לכן, הרי זה ברור שא"א לחבר בפרשה שמשנה רגילה אינה נקראת מחובר, כגון לחבר בפרשת במדבר שאינה נקראת מעולם עם עוד פרשה, אך בפרשות שלפעמים קורין אותם גם בין כה וכה מחובר, מדוע שלא יתחברו בני חו"ל, כגון בפרשת 'בחקתי' אשר רגילין לקרותו בשנה פשוטה יחד עם פרשת בהר, א"כ יכולים בני חו"ל השבוע לקרוא פר' בהר בחקתי, ומדוע ממתניים עד שלהי חומש במדבר.

בגמ' ב"ק {פ"ב ע"א} אמרינן, דקריאת התורה בשני וחמישי ושבת הינה מתקנת משה רבינו ע"ה, על מנת שלא יעבור על שום אדם מישראל שלשת ימים בלא תורה, אך מבואר גם כן שלא היתה בתקנתן מה לקרות מידי שבת בשבתו, שהרי בגמ' מגילה {כ"ט ע"ב} נאמר שבני א"י היו מסיימים את התורה בשלש שנים, ולא כמנהגינו לקרות כל התורה בשנה אחת, וכן משמע שהיה מנהג שאר מקומות חוץ מא"י, ובמס' סופרים {פ"טז ה"י} מבואר שהיו בני א"י מסיימים התורה בשלש וחצי שנים, ולפי"ז עולה ברור שאם קראו ציבור קריאת חצי פרשה בלבד ועלו בו שבעה קרואים כדין, הרי שיצאו יד"ח, וכן אם קראו פרשה של שבוע הצבר בשבוע זה וכדו', העיקר הוא לקרות כל התורה על הסדר, ותו לא.

שרפי חודש

המקובל הגה"צ רבי יוסף וואלפונד זצ"ל - מתלמידי רבינו מהר"ם זי"ע

כ' אייר תשמ"ג

נולד בל' תשרי ה'תרפ"ב בפולין, בגיל שמונה עלה עם משפחתו לארץ ישראל, התגורר בעיר העתיקה בירושלים ובגיל צעיר התייתם מאמו. למד בישיבת "עץ חיים" בירושלים, שקד על לימוד התורה לעיתים אפילו 18 שעות ברציפות ומעולם לא נראה הולך ללא ספר בידו. בגיל 13 כבר למד בספר "עץ חיים" והרגיל את עצמו להתנהג בענווה, כל יום נכנס בחשאי לישיבת 'בית א-ל' והתבונן במעשי המקובלים, מיעט בשינה, סירב לישון על גבי מיטה ולרוב התנמנם תוך כדי לימוד על הספר.

זמן קצר לאחר נישואיו זוגתו חלתה ושהתה בבית הרפואה עד לפטירתה אולם על פניו לא נראה שום עצב ובקדושה ופרישות מענייני העולם ההומרי המשיך לשקוד על לימוד התורה. התגורר ברחוב אוסישקין בתל אביב, לפרנסתו עבד בלילות כמנקה רחובות בעיר תל אביב ובאחד הרחובות נהגו נערים לידות בו אבנים אולם מידי לילה פנה אל הנערים ואמר 'תודה רבה לכם', שמר על קדושת העיניים והתרחק מבעלי הטא, זכה לגילויים נפלאים והעידו עליו כי זכה להתגלות נשמות הצדיקים ובכל ברית מילה ראה את אליהו הנביא, בתפילותיו לקרוב קץ הגאולה זכה לראות את רחל אמנו עמופה בבגדים שחורים. התפרסם כיודע נסתרות ופועל ישועות, והוציא 'רוחות' שנדבקו באנשים אולם השתדל להסתיר את מעשיו וצדקותו.

תמיד אחז בפרקי ידיו שני סלים פשוטים למראה בהם הסתיר ספרי קבלה עתיקים ונדירים ולא אחז את הסלים בכף ידו היות שהקפיד מאוד לא להוריד את ידו מתחת לאבנט כפי שנהג רבי יהודה הנשיא וכך נאלץ להרים את ידיו כל הזמן כדי שהסלים לא יפלו מפרקי ידיו.

בבואו לעיר תל אביב זכה להידבק ברבינו מהר"ם זי"ע, לדלות מבארו המפכה מים חיים, ואף לקרבה יתירה עד אשר היה מאוכלי שולחנו מידי שבת בשבתו, יחד עם חבר מרעים גדולי המקובלים ביניהם המקובל הגה"צ רבי יהודה זאב ליבוביץ' זצ"ל והמקובל הגה"צ רבי יוסף ברוכים זצ"ל.

למרות ייסוריו הגדולים מחולי המעיים עבד את ה' בשמחה ובהתלהבות, ביום שלישי ל"ה לעומר נסע להשתמח על קברי צדיקים כגליל, כאשר יצא מקבר רשב"י במירון לא חש בטוב, בהגיעו למערת האידרא שוב אמר כי אינו חש בטוב הובהל לבית הרפואה בצפת שם השיב את נשמתו ליוצרה.

קטפי גנוזות

חקרי המכון – הילולא הקדוש רבי מרדכי זיסקינד זצוק"ל הי"ד תגובות למערכת

תיקון טעות – במאמר ציון כי הריגתו של הקדוש רבי מרדכי זיסקינד זצוק"ל הי"ד, היתה על ידי הפגזה כבידה שהיתה בעיר רישא ונפלה על הבונקר בה הוא נמצא, אך לפי מה ששמע רבינו מהר"מ זי"ע, לא כן היו פני הדברים, רק כי הנאצים ימ"ש תפסו את רבי מרדכי זיסקינד במקום מסתורו, והורידו אותו אל מרתף מיוחד שם היו יורים ביהודים, וירו בו למוות.

בהברתו מרת אסתר מרים ע"ה, כמוכנ שלא נהרגה עמו, וכך גם שלושת בני הבחורים [ה"ה הבחור הירא ושלם נפתלי הירץ ז"ל, והבחור הירא ושלם ישראל יעקב יוקל ז"ל] נלקחו כטרנפורמים למחנות ההשמדה ושם עלו על המוקד.

עוד גילוי נדיר נתגלה בעת האחרונה – והם מסמכים נדירים מרשימות הנאצים ימ"ש, אשר כידוע היו מאד מסודרים ברשימות מדויקות, אף בתוך ימי הזוועה אשר רצחו ובזזו בלי הבחן, הכל היה ברישומים מסודרים להפליא, גם את שמות הנרצחים רשמו והעלו על גבי מסמכים שמורים, כפרט בראשית המלחמה בה הכל התנהל בצורה מסודרת.

באחד מן המסמכים אשר נתגלו לאהרונה מופיע הוצאתו להורג של הקדוש רבי מרדכי זיסקינד זצוק"ל הי"ד בעיר רישא, ושם נרשם התאריך המדויק, את המסמך צריך לתמלל מגרמנית, ואי"ה בזמן הקרוב נציג אותו בפני הקוראים.

חלקו ההיצוני של האגרת
בה מופיע המען ותחילת האגרת

חלקו הפנימי של האגרת

בגליון שב"ק פר' קדושים פירסמנו מאמר אודות קביעת יום ההילולא של הקדוש רבי מרדכי זיסקינד זצוק"ל הי"ד אבי רבינו מהר"מ זי"ע, ליום כ"ט ניסן התש"א.

כמידי שבוע בשבוע קיבלנו הערות מחכימות מהקוראים, בענין זה ואי"ה עוד חזון למועד להביא את התגובות על כל נושא ונושא בשלימות, אך מחמת כי רבים הם, והרבה נכפלים אצל אילו אנשים, על כן מעת לעת נביא חומר חדש מאשר עלה מתגובות הקוראים.

בראש וראשון מובא כאן בשלימות האגרת אותה שלחה הרבנית מרת אסתר מרים ע"ה בענין תאריך הוצאתו להורג של בעלה זצוק"ל הי"ד.

נביא את דברי הרה"צ רבי אשר סג"ל לנדא שליט"א – פלעטבוש, בן רבינו מהר"מ זי"ע אשר שלח לנו:

תיקון טעות – במאמר נכתב כי הרבנית מרת אסתר מרים ע"ה א"ה להקדוש רבי מרדכי זיסקינד שלחה את האגרת לכת דודה מרת רחל ביטערספלד ע"ה, אך האמת אינו כן, היא שלחה את האגרת לכת דודתה מרת רחל ראבנער ע"ה [מרת רחל היתה מבית אביה אנגלרד, וכן הרבנית מרת אסתר מרים ע"ה היתה בתו של הגאון האדיר רבי אפרים פרענקיל זצ"ל רב הצעיר דסאניק, שהוא היה חתן הגאון הצדיק רבי מאיר אנגלרד זצ"ל בן הצדיק רבי משה מפשווערסק זצ"ל].

הפצת הגליון
נדבת ידידנו

הרה"ח

ר' שמואל משה קליין שליט"א

לעילוי נשמת מ"ה נפשות ע"ה
אשר עלו בסערה השמימה

בהילולא דבר יוחאי

ה'תשפ"א

הפצת הגליון
נדבת ידידנו

הרה"ח ר' שלמה שרייבר שליט"א

ירושלים

לעילוי נשמת מ"ה נפשות ע"ה
אשר עלו בסערה השמימה

בהילולא דבר יוחאי

ה'תשפ"א

חדש!

אפשר להצטרף לקבלת הגליון מידי יום המישי בתפוצת דוא"ל
שלח בקשה בדוא"ל של המכון

לתרומות – הערות והארות – ולכל עניני הגליון נא לפנות לדוא"ל
mdm1038@gmail.com

כמו כן ניתן לתרום דרך מערכת קהילות – אור המאיר דראהביטש

שהשמחה כמעונם

נשגר בזאת ברכת מזל טוב וגדיא יאה
קדם ידידנו היקרים

ידידנו הרה"ח ר' חיים מאיר פריד שליט"א
ולאביו ידידנו החשוב הרה"ח ר' מרדכי שליט"א

להולדת הבת / הנכדה בשעט"מ ולמו"מ

שמחת הקידושא רבא

תתקיים ביום שב"ק בבית מדרשינו

***

ידידנו הרה"ח ר' משה יוסף אנגלערד שליט"א

בן ידידנו הרה"צ ר' יצחק נתן נחום שליט"א מראדזין

להולדת הבן / הנכד בשעט"מ ולמו"מ